

MEMO : Compensatieplan fietspad Moergestel - Haghorst

Datum : 10 maart 2017
Projectnummer : 211x08501
Opdrachtgever : Gemeente Oisterwijk, Dennis van Mier
Opgesteld door : Ruud Tak & Ineke Kroes

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en initiatief

De gemeente Oisterwijk is voornemens een vrijliggend fietspad langs de Broekzijde en Heizenschedijk, tussen de kernen Moergestel en Haghorst aan te leggen. Voor de aanleg dient het vigerende bestemmingsplan te worden gewijzigd. Als gevolg van de beoogde bestemmingsplanwijziging gaat er ter plaatse een gedeelte Natuurnetwerk Brabant (NNB, voormalige EHS) verloren.

Ten behoeve van de ontwikkeling dient een gedeelte van het NNB te worden herbegrensd. Herbegrenzing van het NNB is in principe niet mogelijk, tenzij sprake is van een bijzondere situatie. Wanneer sprake is van een bijzondere situatie kan gebruik worden gemaakt van een uitzondering op de regels waarvoor strikte voorwaarden gelden. Een van de voorwaarden is dat de aanwezige natuurwaarden die verloren gaan worden gecompenseerd.

In voorliggend compensatieplan wordt in eerste instantie aangegeven van welke uitzondering gebruik kan worden gemaakt en waarom, vervolgens wordt ingegaan op de ontwikkeling in relatie tot de omgeving waarin de ontwikkeling plaatsvindt. Op basis van die analyse is de omvang van de compensatie bepaald. Tenslotte is beschreven op welke manier wordt voldaan aan de compensatieverplichting.

1.2 Wijze van herbegrenzing

De beoogde ligging van het fietspad doorkruist een aantal gronden welke aangeduid zijn als “NNB” en “groenblauwe mantel”. Het ruimtelijk beleid voor de NNB is gericht op ‘behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden’ van de NNB, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn¹.

Het is niet mogelijk om zomaar inbreuk te plegen op de NNB. De Verordening ruimte geeft vier mogelijkheden waarmee een uitzondering wordt gemaakt om inbreuk te plegen op de NNB (Herbegrenzing), namelijk:

1. wijziging van de begrenzing om ecologische redenen;
2. wijziging van de begrenzing op verzoek met toepassing nee-tenzij principe;
3. wijziging van de begrenzing met toepassing van de saldobenadering;
4. wijziging van de begrenzing op verzoek bij kleinschalige ingrepen.

¹ Artikel 5, Verordening ruimte 2014, geconsolideerde versie 01-01-2017.

Optie 1 is in dit geval geen mogelijkheid omdat de ontwikkeling niet tot doel heeft om de kwaliteit of kwantiteit van de natuurwaarden te verbeteren. Ook behoort optie 3 niet tot de mogelijkheid aangezien er geen sprake is van een visie op hoger schaalniveau waarmee meerdere doelen worden bereikt. Vanuit verkeersveiligheid kan gesteld worden dat een vrijliggend fietspad noodzakelijk is en daardoor sprake is van een groot openbaar belang. Echter omdat sprake is van een beperkte ingreep aan de rand van de NNB is in overleg met de provincie Noord-Brabant besloten om optie 4 als uitgangssituatie te hanteren.

Binnen de groenblauwe mantel hanteert de provincie een 'ja, mits' benadering. De 'mits' is daarbij vooral gericht op de voorwaarde dat een ontwikkeling een positieve bijdrage levert aan de bescherming en ontwikkeling van de onderkende ecologische en landschappelijke waarden en kenmerken in het gebied.

De op grond van de verordening verplichte compensatie kan plaatsvinden door ofwel een fysieke compensatie, ofwel een financiële compensatie. Aangezien de gemeente niet beschikt over niet- gerealiseerde delen van het NNB of Ecologische verbindingzones, is de financiële compensatie noodzakelijk.

Figuur 1: Ligging gedeelte van het geplande fietspad binnen NNB- gronden en groenblauwe mantel.

1.3 Vigerend bestemmingsplan

Het merendeel van het gepland fietspad wat de NNB- gronden doorkruist is gelegen binnen de huidige bestemming "verkeer" zoals aangegeven in het vigerende bestemmingsplan Buitengebied 2010 van de gemeente Oisterwijk (figuur 2). Zoals artikel 5.1 van de Verordening beschrijft bepaalt dat zolang het Natuur Netwerk Brabant niet is gerealiseerd, de bestaande bebouwing en de bestaande planologische gebruiksactiviteit zijn toegelaten.

De compensatieverplichting richt zich daarom op de gedeeltes gepland fietspad buiten de vigerende verkeersbestemming, gelegen binnen de aanduiding Natuur Netwerk Brabant. Onderstaande figuur geeft de twee locaties weer waarvoor de compensatieverplichting wordt bepaald.

Figuur 2: Overzicht van de delen van het fietspad binnen het NNB liggen, buiten de huidige bestemming "verkeer". Nr. 1 geeft aan waar o.a. de brug verbreed dient te worden om het fietspad op die plek mogelijk te maken, nr.2 geeft aan waar grasland omgezet dient te worden in fietspad.

1.4 Leeswijzer

Het voorliggend compensatieplan bestaat uit de bepaling van de financiële compensatie als gevolg van de ruimtelijke ingreep. Het eerste deel van onderhavig compensatieplan beschrijft de beoogde ruimtelijke ontwikkeling, de aanwezige natuurwaarden en de daaruit resulterende compensatieomvang. Op basis van deze compensatieomvang is het tweede deel uiteengezet wat de totale financiële compensatie bedraagt, bestaande uit verschillende kostenelementen.

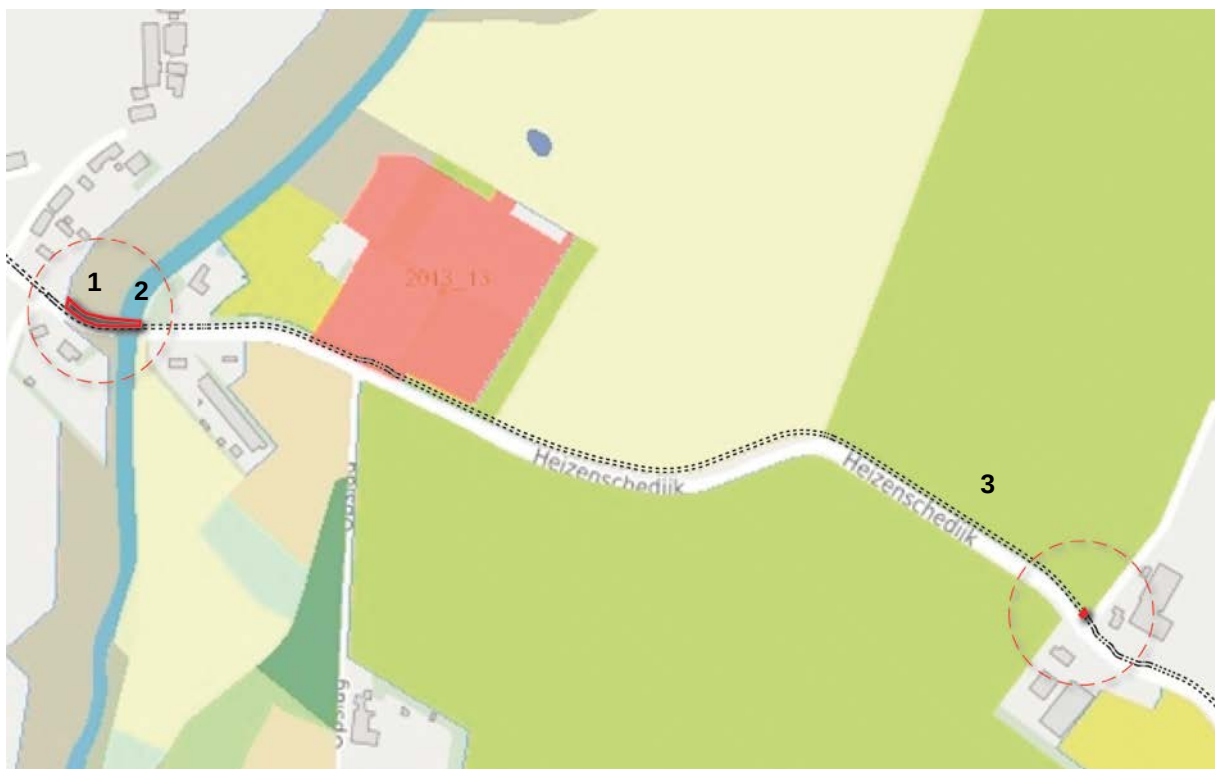
2. RUIMTELIJKE INGREEP EN COMPENSATIEOMVANG

2.1 Ruimtelijke ingreep en aanwezige natuurwaarden

Met de aanleg van het vrijliggend fietspad wordt op twee plaatsen inbreuk gepleegd op het NNB. Het eerste deel omvat de verbreding van de brug over de Reusel en aangrenzende gronden. Het tweede gedeelte betreft een stukje weiland ten noorden van de Heizenschedijk op de kruising met de Goyaardsdijk.

Over beide stukken zal een strook met een breedte van gemiddeld 6m. beschikbaar worden gesteld voor de realisatie van het fietspad en de status van NNB worden opgeheven. Deze strook bevat niet alleen de ruimte voor het fietspad maar ook de berm tussen fietspad en rijweg, alsmede de berm aan de buitenzijde van het fietspad.

Voor deel 1 is de fysieke oppervlakte NNB die verdwijnt als gevolg van de ontwikkeling 492m², voor deel 2 bedraagt dit 14m². De totale oppervlakte bedraagt hiermee 506m².

Figuur 3: Overzicht van de natuurbeheertypen binnen het NNB:

Natuurdoeltype 1: N 05.01; Moeras

Natuurdoeltype 2: N 03.01; Beek en bron

Natuurdoeltype 3: N10.02; Vochtig hooiland

2.1.1 Ontwikkeling fietspad deel 1

Ten behoeve van de aanleg van het eerste deel van het fietspad, over de brug van de Reusel, zullen enkele bosschages moeten wijken en wordt een stukje natuurlijk ingerichte oever aangetast.

In de huidige situatie bestaat dit deel van het NNB uit natuurdoeltype N 05.01, moeras (zie fig. 3). Dit gedeelte is in de huidige situatie echter nog niet als zodanig ingericht. De oever van de Reusel is wel natuurlijk ingericht en strookt met het aangegeven natuurdoeltype N 03.02, Beek en bron.

2.1.2 ontwikkeling fietspad deel 2

Ten behoeve van de realisatie van het fietspad langs de Heizenschedijk – Goyaardsdijk wordt een deel van de aangrenzende graslanden omgezet en geasfalteerd. Aangezien de in de huidige situatie bestaan uit graslanden zijn de aanwezige natuurwaarden beperkt tot nihil bevonden. In deze soortenarme vegetatie komen slechts algemene grassoorten voor. De momenteel aanwezige natuurwaarden komen in dat kader niet overeen met het betreffende natuurbeheertype N10.02, Vochtig hooiland (zie fig.3).

2.2 Compensatieomvang

2.2.1 Oppervlakteverlies

De omvang van de compensatie wordt bepaald door de omvang van het vernietigde of verstoorde areaal en de ontwikkeltijd van de aangetaste natuur, conform de volgende indeling²:

- natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder: geen toeslag;
- tussen 5 en 25 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 1/3 in oppervlak;
- tussen 25 en 100 jaar te ontwikkelen natuur: toeslag van 2/3 in oppervlak;
- bij een ontwikkelingsduur van meer dan 100 jaar: de toeslag in oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer is maatwerk;
- bij verstoring van natuur: maatwerk.

Aan de hand van de aanwezige waarden binnen de natuurdoeltypen die het geplande fietspad doorsnijdt kan de compensatieopgave als volgt worden bepaald:

Deel 1:

1. Voor natuurdoeltype N 05.01, moeras, geldt een vervangingswaarde van 5-25 jaar, de toeslag bedraagt hier 1/3 van het oppervlak. Een bijkomend aandachtspunt voor dit deel van het traject is dat op de plaats van het toekomstig moeras/fietspad momenteel bomen en bosschages staan. In het kader van de herplantplicht dienen 16 bomen te worden herplant als gevolg van de aanleg.

Compensatieomvang: $340m^2 * 1\frac{1}{3} = 453m^2$.

2. Voor het natuurdoeltype N 03.01 Beek en bron, in dit geval het aanleggen van een natuurvriendelijke oever aan een bestaande beek, geldt een ontwikkeltijd van minder dan 5 jaar. Hiervoor geldt geen toeslag.

Compensatieomvang: $152m^2$.

Deel 2

3. Voor de natuurdoeltypen N 10.02 (Vochtig hooiland) geldt een vervangingswaarde van 5 jaar of minder, geen toeslag.

Compensatieomvang: $14m^2$.

² Verordening ruimte 2014, geconsolideerde versie 01-01-2017

locatie van de brug met links de te verwijderen bosschages.

de natuurlijk ingerichte oever van de Reusel op de plaats waar de verbreding plaats moet vinden

strook gemaaid gras, als toekomstig profiel voor het fietspad langs de Heizenschedijk.

strook gemaaid gras als profiel voor het toekomstig fietspad

0.2.2. Verstoring

Met het plan is met de omzetting van de strook natuurgronden naar fietspad en bermen een mogelijke significante aantasting van de aanwezige wezenlijke kenmerken of waarden te verwachten. Met name de toename van verlichting en geluid kunnen een negatieve impact hebben op de natuurlijke omgeving. Volgens de beleidsregel natuurcompensatie van Provincie Noord-Brabant dient verstoring van het NNB te worden tegengegaan en dient netto verstoring die niet kan worden tegengegaan, te worden gemitigeerd en/of gecompenseerd.

Uitgangspunt voor de aanleg van het fietspad is dat er geen brommers/ scooters gebruik mogen gaan maken van het fietspad en dat geen verlichting wordt toegevoegd. Verstoring op het naastliggende NNB in de vorm van licht en/of geluid nemen niet toe ten opzichte van de huidige situatie. Daarnaast zorgt de ligging van het geplande fietspad direct naast de huidige rijweg voor een beperkt effect op de instandhoudingsdoelen van de aangrenzende natuurgronden.

Gezien de aanwezige ecologische waarden ter plaatse en de uitgangspunten voor de uitvoering en gebruik is te stellen dat met realisatie van het fietspad er geen directe versturende effecten optreden. Er worden daarom geen compenserende of mitigerende maatregelen genomen.

Wel dienen werkzaamheden die broedbiotopen van vogels verstoren of beschadigen dienen altijd te worden voorkomen. Dit is mogelijk door gefaseerd te werken en de uitvoering in elk geval op te starten

buiten het broedseizoen van de aanwezige vogels. Indien dat niet mogelijk is dan moet aantoonbaar zijn onderzocht (door een deskundige) dat er geen verstoring van broedvogels heeft plaatsgevonden.

2.2.3. Versnippering

De ligging van het geplande fietspad is direct naast de huidige rijweg, zonder enige vorm van doorsnijding van het NNB. Er zijn in het plangebied geen biotopen aanwezig die als gevolg van de geplande ontwikkeling versnipperd komen te liggen tussen intensief te gebruiken (rode) functies. Versnippering van het NNB is hier daarom niet aan de orde.

2.2.4. Totale compensatieomvang

Uit het voorgaande blijkt dat de totale compensatieopgave voor de aanleg van het fietspad bestaat uit de daadwerkelijke ingreep (opp. Fietspad) + compensatiefactor $\Rightarrow$ 619m². Met de aanleg zijn er geen significante versturende effecten te verwachten en is er geen sprake van versnippering.

3. FINANCIËLE COMPENSATIE

De berekening van de financiële compensatie bestaat uit de bepaling van de compensatieomvang (zie vorig hoofdstuk) en verschillende kostenelementen welke vanuit de Verordening ruimte worden aange-reikt. Als richtlijn hanteert de provincie een normbedrag van 10 euro per m². De kosten voor de com-pensatie worden daarmee geschat op ca. €6.200,-.

Deze prijs zal als onderdeel van het bestemmingsplan door de provincie worden geaccordeerd en vastgesteld. Zodra het bestemmingsplan is vastgesteld dient het bedrag binnen 6 weken worden ge-stort in de provinciale compensatievoorziening, ongeacht of de uitvoering van het project dan al gestart is.